

TABOR letajo vsaki dan, vsake ure in vsake minute, od 18. ure zjutraj do 12. ure ponoči, od 12. ure ponoči do 18. ure zjutraj, od 18. ure zjutraj do 12. ure ponoči, od 12. ure ponoči do 18. ure zjutraj...

Ime: ...

TABOR

UPRAVA se nahaja v Mariboru, Jarkovcova ul. št. 4, 1. nadstropje. Telefon: 124. UPRAVA se nahaja v Mariboru, ulica št. 4, prilike, črna. Telefon št. 24. BHS poštno okrajno mesto št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vzame. — Nakupiti se na tržišču.

Leto: II.

Maribor, četrtek 22. septembra 1921.

Številka: 213.

K dogodkom v Murski Soboti.

Maribor, 21. septembra.

▼ ponedeljek so se v Murski Soboti dogodili dogodki, ki nimajo zgolj krajevnega pomena. Dogodke smo na kratko opisali v včerajšnji številki. Skupine naukskih prekmurskih kmetov, so obkrožile Mursko Sobotu, da demonstrirajo pred razmejitveno komisijo za Madžarsko. Naše orožništvo je moralo zapreti dohode v mesto. Ko so pa navalili naniž gorjanci in revolverji, je nastopilo vojaštvo in oddalo salve v zrak. — Vkljub temu so nekateri kmetje vdrli v mesto in v družbi s sobočniki madžarom demonstrirali za Madžare.

Pozornost naše javnosti se je obrnila na Prekmurje. Pokrajina, ki ni preveč popularna. Odrezana je od sveta ter kljub svoji rodovitnosti in lepoti na glasu kot »slovenska Sibirija«. Dogodki v Murski Soboti so došli nepričakovano, zakaj v zaledju je bilo redkokomu znano, da imamo naše meje, negotove, celo ogrožene meje!

V Prekmurju se živi madžaronski duh. Tega ni treba tajiti. Celo tisočletje je bil ta del slovenskega naroda pod vplivom Madžarov. Zadnja desetletja se je vršila med Prekmurci sistematična madžarizacija. V šolah, uradih, z vsemi sredstvi. Kdo se bo čudil, da prekmurski Slovenec ni razvil lastne narodne zavesti, da je po veliki večini smatral Madžarsko za svojo domovino? Narodno zavest goji ne gube narodno razumništvo. Prekmurski kmet je bil sam. Sinovi so se mu vzhajali v madžarskih šolah in s preziranjem poslušali »prasto« govornico svojih starišev. Mlad madarjen človek si je zažel kulture. Madžari so ga vedeli zaslediti. O nas, naši književnosti, našem napredku ni slišal. Za to so skrbeli »gospodari«.

Ljudstvo brez žive narodne zavesti in brez narodne inteligence je doživelo propast nekdanj mogočne Madžarske. Jugoslovani so prišli čez Muro in zasedli te kraje tja do črte, ki so jo določili pariški diplomati. Za nepripravljeno, neuko ljudstvo je to bila radikalna izprememba. Zadnje leto so v Prekmurju divjali madžarski komunisti. Osvoobodilni koraki jugoslov. vojaštva po širokih grofovskih cestah so vzbujali senzacijo, tuintam navdušenje. Kmalu so se začele ljudem odpirati oči. Spoznavali so že obrise prave domovine.

Medtem so Madžari pošiljali agente čez mejo. Kakor kmet na pogorišču, so začeli brskati po razvalinah madžarske oblasti in zbirati svoje ostanke. Pripravljali so tilno iredento. To se je pokazalo ob znanem napadu na Doljno Lendavo in pred par tedni v bližini Murskega Središča, kjer so se spoprijeli naši orožniki in madžarski provokaterji. Oblasti so zaprele par špijonov.

V Budimpešti so izdajali list »Domovina«, ki je pisal v prekmurskem narečju in z madžarskimi črkami, kakor jih poznajo ljudje iz prejšnjih šol. List je v strupenem tonu poročal o naši državi, kritikal protidržavne odstavke iz naših klerikalnih in drugih separatističnih listov ter hvalil Madžare. Ta list se je vkljub oblastveni prepovedi širil po Prekmurju.

Največ vpliva na ljudstvo ima duhovščina. Po večini je madžarskega duha. Katoliška duhovščina je podrejena somobilskemu škofu in vzgojena v madžarskih bogoslovnih zavodih. Večina duhovnikov je javno demonstrirala proti naši državi. To se je pokazalo zlasti ob državnih praznikih. Tudi oni, ki so imeli v srcu malo več umevanja za našo državo, so zadnje mesece umolknili. Ljudstvo je čakalo, da mu kdo pove kaj dobrega,

Razmejitveno delo v Prekmurju.

Varaždin, 20. sept. V razmejitveni komisiji, ki ima svoj sedež v Varaždinu, zastopajo Anglijo polkovnik Cree (kot predsednik), Francijo polkovnik Marnina, Italijo polkovnik Valvasori, Japonsko polkovnik Janagora, Kraljevino Srbov Hrvatov in Slovencev polkovnik Vojin Čolak-Antič, Madžarsko pa polkovnik Vassel. Komisija je pričela določati mejo za Prekmurje, zaleti pa pridejo na vrsto Medjimurje, Barania, Bačka in Banat. — Del prekmurske meje, namreč od Radgone 16 km proti severu, ob stari štajersko-madžarski meji do Sv. Ane na Igu ter od tam proti severovzhodu do točke,

ki je 2 km vzhodno od kraja Toke, določijo se mariborska razmejitvena komisija. — Med Sv. Ano in Toki so štiri sporne vasi, o katerih so časniki poročali, da so jih naše oblasti izpraznile, kar pa se je izkazalo kot neresnično in se je dementiralo. Varaždinska razmejitvena komisija prične svoje delo pri Toki (Toka sama je prisojena Nemški Avstriji), kjer se začne meja z Madžarsko. Člani razmejitvene komisije so si že ogledali celo razvodje med Rabo in Muro ob Srednjem bregu (404 m nad morjem) in vrhu Sv. Katarine (356 m nad morjem).

Madžarski dementi o burški republiki.

LDU Budimpešta, 20. sept. Madžarski korespondenčni urad poroča: Vestni dunajskega časopisja o proglasitvi zapadnomadžarske republike so prav tako izmišljena kakor tudi večkrat dementirana vest o mobilizaciji na Madžarskem. Poročila, ki se tičejo poslancev Friedricha in Lindauerja so očitne izmišljotine.

kor je Friedrich kakor je znano, na poziv madžarske vlade že davno zapustil zapadno Madžarsko in biva odslej v Budimpešti ter je tudi poslanec Lingauer odpotoval v Budimpešto, in sicer k zasjedanju narodne skupščine, ki se prične v četrtek.

Protidraginjska stavka v Avstriji.

LDU Dunaj, 20. septembra. Kakor poročajo listi, stavkajo doslej namesčenci Vzhodno, Južno in Zaprčno železnice. Poizkusi, da se pritegnejo k stavki tudi uslužbenci drugih železnic, so ostali brez uspeha. Mestoma, zlasti pri Severni železnici je došlo do vznemirjalnih prizorov. Stavkajoči železničari prirejajo danes zborovanja, da zavzamejo stališče k včerajšnjim sklepom ministrskega sveta.

Med grškim prebivalstvom in njegovim svečeništvom je onemogočeno vsako občevanje. Te dni je bilo odvedenih iz občine mnogo Grkov. Jugoslovanski konzul je ponovno protestiral proti tem nasilstvom.

Albanska grozodejstva nad Grki.

LDU Beograd, 20. septembra. — Presburo poroča iz Aten: Najnovejše vesti iz severnega Epira poročajo o strašnih zločinih albanske vlade nad Grki. Albanski župan v Kornici je poizkušal izsiliti od grškega prebivalstva izjavo, da naj iz Korice iztira grškega metropolitana.

Med grškim prebivalstvom in njegovim svečeništvom je onemogočeno vsako občevanje. Te dni je bilo odvedenih iz občine mnogo Grkov. Jugoslovanski konzul je ponovno protestiral proti tem nasilstvom.

Državna konferenca muslimanov.

LDU Beograd, 20. sept. Dne 6. oktobra bo v Sarajevu državna konferenca muslimanov. Takrat se bo uredilo vprašanje glede spora, ki je nastal med

zastopniki levice in desnice. Ta konferenca se v vseh političnih krogih pričakuje z velikim zanimanjem.

Položaj irskega vprašanja.

LDU London, 20. sept. »Daily Chronicle« imenuje zadnje pismo de Valere Lloyd Georgeu jasen dokument. Obstaja resen povod za bojazen, da se konferenca, ki si je Anglija tako zelo želi, ne bo mogla vršiti.

skem predsedniku Pašiču. Nocoj je odpotoval v Bukarešto.

LDU London, 20. sept. De Valera je v odgovoru na pismo Lloyd Georgea vprašal, ali ima to pismo namen, zahtevati uklonitev ali pomenja povabilo h konferenci, ki bo za obe strani svobodna in brez prejudica, ako se ne doseže sporazum. De Valera je izjavil nadalje, da sprejme povabilo, ako je bilo poslednje nameravano. Irski odposlanci bodo vedno pripravljeni, da se pogajajo z angleško vlado.

LDU Beograd, 20. sept. Beograjski savez zemljoradničkih zadrug se je združil z zagreškimi savezom srbskih zemljoradničkih zadruga. Pogajanja za združitev obeh savezov so se vodila že delj časa, vendar pa se iz tehničnih razlogov, dosej niso mogla dokončati.

Razprava proti napadalcem na dr. Metličica.

LDU Split, 20. sept. Napadalcu na pokrajinskega namestnika dr. Metličica v Zadru so bili te dni obsojeni, in sicer dva izmed njih na dva tedna, eden pa na en teden zopora. Vsa sodna razprava pa je bila navadna komedija. Ko je med razpravo zastopnik napadenega dr. Metličica imel govor v hrvaškem jeziku, so začeli prisotni Italijani razgrajati, tako da je moral dati predsednik dvorano izprazniti. Ob tej priliki so klicali demonstranti: »Živio D. Annunzio! Dolji z Jugoslavijo!»

Pravosodni minister v Splitu.

LDU Split, 20. sept. Davi je minister za pravosodje, dr. Gjurčić, posetil tukajšnje sodišče. Na pozdrav predsednika okrožnega sodišča, Silobrčića, je g. minister v svojem odgovoru poudarjal važnost sodniškega poklica ter izjavil, da je v ministrskem svetu že ukrenil korake, da se sodniki po vsej državi izenačijo v plačah.

Ameriški polkovnik Fischer pri Pašiču.

Beograd, 20. septembra. Ameriški polkovnik Fischer, ki je bil danes v Beogradu, je bil danes

Imenovanje in premesnitve sodnega osobja.

LDU Beograd, 20. sept. V ministrstvu za pravosodje je podpisanih več ukazov o imenovanju in prestavitvi sodnega osobja.

Pravilnik za izdajanje potnic.

Beograd, 20. septembra. Ministrstvo za notranje stvari je izdelalo in dalo natisnit pravilnik za izdajanje potnih listov za inozemstvo.

Ameriško darilo za sirote.

LDU Beograd, 20. sept. Rozalija Morton iz Newyorka je podarila društvu beograjskih zdravnic 100.000 dinarjev za zgradbo bolnice za siromašne de-

lepega o novi državi. Na mesto tega je slišalo razynete strankarje, ki so mu govorili v isti sapi o veri in o avtonomiji. Ker ni avtonomije, je v nevarnosti vera. Prekmurje ima poslanca g. Klekla, ki izdaja list »Novine«. Ta list je pisal o naši državi samo tedaj, kadar je lomil kopje zaradi neizpoljenih klerikalnih zahtev. Niti z eno besedo ni povdaril, da je država eno. stranke drugo. Ni se zavedal svoje dolžnosti, da bi poleg kritike — če je sploh primerna za njegov obseg — prinašal tudi patriotično čtivo in na ta način paraleliziral madžarsk hujkanje.

Naše oblasti so bile preveč popustljive. V Prekmurje so došli mnogi uradniki in učitelji, ki niso razumeli psihologije Prekmurca. Niso se zavedali, da so na odgovornejšem mestu kakor kje v zaledju. Da se zahteva od njih več nego drugod. Kulturnega in politično-vzgojnega dela ni bilo. Ne trdimo, da ni bilo raznih težkoč, ki so marsikomu ubile veselje in voljo, toda v splošnem se je storilo veliko premalo. Madžarski agitatorji so vedeli spretno izrabiti za svoje namene vsako napako in slabost na naši strani. Oblasti so prijemale bivše madžarone z rokavicami, zlasti če so bili pod zaščito naivnega posl. g. Klekla.

Madžarske meje so vznemirjene. Ne daleč od naše meje leži Monošter (St. Gothard), glavni stan madžarskih ustajšev. Samo našemu vojaškemu ugledu se je zahvaliti, da niso tolpe že vdrele čez demarkacijo. Medzavezniška komisija potuje čez Prekmurje, da si ogleda meje. Ta moment so hoteli izrabiti madžarski zaupniki in so nahuškali neuke kmete. Ti demonstranti nikakor ne predstavljajo večine, vsaj sedaj še ne. Toda treba je samo vzbuditi ljudem strah in negotovost, pa se bo sesulo vse, kar je bilo tekom dveh let zgrajenega. Mislimo, da bi lahko naše oblasti preprečile sobočke dogodke, če bi posvečale več skrbi madžarski propagandi. Na naši slovenski inteligenci, ki živi v Prekmurju, leže težke naloge in precejšen del odgovornosti. — Ponedeljki strelj naj bodo zadnje svariflo, da živimo na meji. Mejno ljudstvo je sprednja straža naše države in zato ga moramo ojačiti, vcepiti mu s podrobnim delom več samozavesti in narodnega ponosa. Naš zunanje in notranjepolitični položaj je pretesen, da bi smeli prezreti podobne signale. Treba je, da jih sliši vsa slovenska javnost in obrača več pozornosti oddaljenemu ohmejnemu Prekmurju. Madžarom, ki še vedno sanjajo o našem Prekmurju, pa povemo: Nem, nem, so ha! — (Ne, ne, nikdar!).

Zanimivo pismo.

Na deželi, meseca septembra. Velečenjeni gospod urednik! V Mariboru nisem bil znan in tamkajšnje razmere sem poznal samo iz časopisja, zato sem si predstavljal to mesto kot kraj narodnega pokreta, kot zibel, kjer rastejo in se vzgajajo naši najboljši možje bodočnosti. Te dni pa me je malo vsled opravka, največ pa iz radovednosti pripeljala pot v Vaše mesto. Došel sem z vlakom ob 10. uri. Na kolodvoru sem zaprosil nekega postreščka, da mi pokaže kak hotel, kjer bi lahko položil svojo trudno glavo. To je tudi res storil in napotil sem se naravnost proti njemu. Na moje klicanje se je prikazala sobarica, a na vprašanje, če je morda še kaka soba prazna je brez nadaljnega zaloputnila vrata. a med njenimi koraki, ko je odhajala sem slišal »Nihču bekomen!« Čepav, ne znam nemško, sem vendar razumel, kaj hoče povedati, saj sem pri soldatih slišal dosti »tajčepurusten«. Ni me vznemirjalo, da bi bil pri njenem spretnem zapiranju vrat pred menoj kmalu izgubil moj nos svojo kožo, a tembolj me je pekel njen odgovor: »Nihču bekomen!« Pri

drugili sobaricah nisem polzkusil svoje sreče, bal sem se, da bi se mojemu orlovskemu nosu vendarle lahko prigodila kaka nesreča. Pa tudi jezil se nisem, saj sem vedel, da sedanje stanovanjske krize ne bi zamoglo rešiti na mah niti Njegovo Veličanstvo. Prišel sem torej promenirati, kakor druga gospoda, seveda v svojih težkih okovanih čevljih, hoteč se še navziti lepega Maribora. Promeniral sem seveda sam. »Kis d'hond« in podobnega sem slišal na vseh straneh obilo, kakor včasih na kakem našem semnju. To me je zbegalo in nenačoma sem se prestrašil, če nisem morda na moji dolgi vožnji zašel za nekaj postaj predaleč — Nemško Avstrijo. Misil sem že iti na kolodvorsko pročelje pogledat, kako se imenuje to mesto. Bal sem se tudi, da ne bi zagledal kje kako pikčarja, ko vendar nisem imel potnega lista za inozemstvo. Ogledal sem se torej krog sebe ter na veliko veselje opazil jugoslovensko častniško šajkačo. Urno sem jo umeril proti gospodu, ki jo je nosil, trdno prepričan, da zamore biti edino on moj rešitelj. Toda, oh! Ko stojim pred njim, vidim, da vodi pod roko mlado gospodično in obenem slišim tudi že »Gnedges Frajlajn!« Hitro sem stopil za par korakov v stran, toda joj, bil sem ji menda stopil na nežno nožico, kajti že me je bila dohitela psovka »Baurtramp!«, isti hip pa je že vihrala nad menoj palica njene slabše polovice in iz regimenta nemških psovk sem razumel končno vendarle eno »šlogen«. Vedel sem torej, da me hoče preteptati, toda gorjače vendar nisem dvignil, kajti petelinu se ne spodobi, da se postavlja na tujem gnojišču. Dolgo sem še gledal z začudenimi očmi na te svabčarske promenadne pare, potem pa sem se žalosten in truden napotil dalje. Na oglu neke ulice sem nenadoma opazil dva pobalina, ki sta se solzila vesela ter kazala s prstom name: »Zist an bauerntramp!« Obšla me je rudečica, toda zopet sem šel mirno dalje. Po slovenskih napisih sem se bil vendarle uveril, da sem res v Mariboru. Tako sem prišel v park, kakor sem izvedel drugi dan. Sedel sem na neko klopi ter poslušal. Slišal sem veliko od vseh strani, razumel pa nič. Tudi videl sem različne stvari, česar vam pa, g. urednik ne povem. Bila je že ena ura po polnoči, toda v vsem tem času nisem bil slišal še niti ene slovenske besede. Skoro bi se bil razjokal; v tem razpoloženju sem končno zaspal. Drugo jutro sem se zbudil, ko je bilo solnce že na vzhodu, ali da vam povem resnico — zbudil me je stražnik. Vesel, da slišim končno besedo v materinem jeziku, sem mu povedal po vrsti vse dogodke prejšnjega dne. Malo se je smejal, končno pa je priznal, da ni vse tako, kakor bi moralo biti. Šel sem v mesto, kjer so bile trgovine že odprte. Vstopil sem v eno, drugo, tretjo, toda povsod isto. O, da vsaj ne bi bil prisiljen poslušati tako spakodranega jezika mojih prednikov. Z menoj so govorili v slovenščini, kakršna se je govorila 300 let pred M. Pohlinom, med seboj pa seveda v blaženi švabščini. Končno sem se s trudom obrnil, misleč sam pri sebi: Le rabite vi Švabi svoje blago sami, jaz bom pa rajč sejal lan in redil ovce. Dokler ne bom dobil v svo-

jem jeziku to kar rabim, naj mi da moja zemlja sama hrano in obleko. S prvim vlakom sem se odpeljal domov. Ti Maribor pa, ki si središče slovenske zemlje, bodi tudi središče slovenskega narodnega pokreta! To ti želi slovenski kmetijski sin.

To je zanimivo pismo, v katerem nam je opisal slovenski kmečki sin svoje vtise, ki jih je dobil v Mariboru tekom niti ne enega celega dne. Marsikaj je pretirano, toda tudi marsikaj žalibog res. Zato to zanimivo pismo priobčujemo ter priporočamo osobito našim mestnim mladenčkom, da si ga prečitajo ter tako spoznajo, kako misli o njih preprost, zaveden slovenski deželan.

Prva obrtna razstava v Mariboru.

Tvrška Henrik Oman.
Kotlarska delavnica.

Tvrška je bila ustanovljena leta 1910. v Grazu, odkoder se je preselila l. 1920. v Maribor. Od 26. julija 1914. do otvoritve v Mariboru l. 1920. tvrška sploh ni obratovala, ker je bil njen lastnik skupaj s 6 pomočniki poklican k volakom. Ze tekom tega prvega leta obstoja se je podjetje razveselivo razvilo ter ima trdne zveze osobito z Vojvodino, Srbijo in Slavonijo. Tvrška izdeluje žganjarske kotle, kotle za vkuhavo, za meso itd., kuhinjsko posodo vseh dimenzij, vakuum-aparate, dvojne kotle za tovarne marmelade, aparate za destiliranje, steriliziranje, sušenje, aparate za bolnice in univerze, opreme za pivovarne, žganjarne, kanditne tovarne, kopališča, dalje kotlovinaste in železne žlebove, fazadne dele itd., na kar sprejema naročila vsake množine. Podjetje je razstavilo razen na sedanjih razstavi svoje izdelke tudi že l. 1913. na razstavi gornještajerske obrti, kjer je bilo tudi odlikovano.

Fani Marčič.
Umetna slikarica.

Obrtne razstave se je vdeležila s svojimi osnutki za reklamne plakate tudi slikarica Fani Marčič, ki je po slikah, ki jih je razstavila v izložbah raznih mariborskih trgovin, že več ali manj znana našemu občinstvu. O svojem življenju in delovanju nam je napisala sama sledečo kratko toda značilno autobiografijo: »Proti volji staršev sem postala slikarica. Vedela sem sicer, da boče moja umetniška pot posuta z ostrim kamenjem, toda ljubezen do slikarstva je bila večja nego strah pred vsem, kar je imelo priti. Šla sem na Dunaj — in nisem se motila — moje slutnje so se uresničile. Mati skrb je bila moja najzvestejša prijateljica, ostro kamenje moja pot. Tako sem prebila štiri leta pri profesorju Streicherju, dveipolletna pri profesorju Malingerju v umetniško-obrtni šoli ter eno leto pri profesorju Kohnu. Pozneje se je vendar nekoliko spremenilo. Poti so se uglasila in moje srce je zahrepenelo po solnčnih krajih juga. Podala sem se v Ljubljano, kjer sem prosila pri italijanski delegaciji vizum za Italijo, katerega pa nisem do-

bila. Zato sem prišla v Maribor, v upanju, da dobim vsaj v rojstnem mestu zaščito in zasluzka. Toda... Nekaj slik sem bila razstavila že v trgovinah Weigl in Wolf. Komentarja ni treba. Fani Marčič stanuje v hotelu pri »Zamorcu«.

Tvrška Štefan Koter.
Umetna mizarska delavnica.

Tvrška, ki ima svojo delavnico v Dravski ulici št. 8. se je vdeležila razstave pod št. 56, kjer je razstavila krasno spalnico. Mojster g. Koter ima dolgoletno prakso, katero si je pridobil v mnogih delavnicah inozemstva, kakor na Dunaju, Berlinu, Ženevi, Curihu in Monakovem, kjer je svoje izdelke izložil tudi na lovske razstavi. Mojsterski izpit je napravil pred monakovsko obrtno zbornico ter se po končani vojni povrnil v domovino, kjer je odprl svojo sedanjo delavnico, kjer izdeluje vseh vrst pohištvo do najmoderneje in umetniške izvedbe. Načrte si ogleda vsak lahko brezplačno.

Obrtniki iz bivše Kranjske obiščejo razstavo v nedeljo 25. t. m. iz Ljubljane se odpeljejo ob 5-25 zjutraj.

Obrtnike-rastavljalce opozarjamo še enkrat, da nam določijo inšerate za nedeljsko številko!

Hrvatski obrtniki iz Zagreba na obrtni razstavi v Mariboru. Dne 25. t. m. obiščejo mariborsko razstavo obrtniki iz Zagreba. Obisk organizacij Saveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu. Odhajajo v soboto 24. t. m. ob 4. uri popoldne iz Zagreba in se vračajo v nedeljo zvečer.

Notranja in zunanja politika.

Italija in intervencija male antante na Madžarskem. Italija je na konferenci veleposlanikov najodločneje nasprotovala intervenciji male antante na Madžarskem, v kar sta Anglija in Francija že bili privolili. Sledeča ciljem svoje egoistične politike, je postala Italija nekaka zaščitnica Madžarske pred malo antanto. Naraščajoča moč male antante, osobito slovanskih držav, je interesom Italije nevarna; predvsem se boji teritorialnega zblizanja Jugoslavije in Češko-slovaške. Madžarski diplomati, vedoč, da Italija ni z malo antanto, so nastopili z orožjem proti izvedbi trianonske mirovne pogodbe. Da pa bi za vsako ceno onemogočila intervencijo male antante, je Italija sama ponudila in pospešila svojo intervencijo. To je ono temno ozadje italijanske intervencije, ki nosi značaj zaščite, ne pa kazni za Madžarsko. Italijanska politika stremi očividno za tem, da napravi iz Madžarske Albanijo v srednji Evropi, s katero lahke potem manevrirati na naših mejah, kakor je pač bolj v prilog njeni zakulisni politiki. V političnih krogih upajo, da se Italiji ta nakana ne bo posrečila in da bo velika antanta na naši strani. Vsekakor je Italija komplicirala nov madžarski in srednjeevropski problem, s katerim hoče mali antanti vezati roke. Da so mali antanti res vezane roke, pričča jasno nota dr.

Revolucija je imela vpliv tudi na modo. Rdeča barva je bila znamenje svobode, a moške hlače so bile trobojne. Ženska moda je pozneje posnemala antično nošnjo. Da se kar najbolj pokaže enakost, je fantalin nagovarjal sivolasega starčka s »ti«, tako tudi služkinja svojo gospo. Ko je kdo pisal ministru, je začel tako-le: Občan, prosim Te, daj mi... Dramska literatura je bila bogata po kvantiteti, po kvaliteti pa povprečna. Revolucijski mysticismem je tudi šel v klasje (zlasti verski mysticismem žensk, katerih duševnost je znatno labilnejša kakor pri moških). Tipičen slučaj verske paranoje je bila neka Suzetka La Brousse, ki se je napotila celo v Rim ozdravljat bolnike, a jo je papež zaprl. V političnih stvarih in ženskih zahtevah se je odlikovala gospa Olympe de Gouges, ki je proklamirala: »Če ima žena pravico stopiti na morišče, tedaj ima tudi pravico, da se sliši njen glas z govorniškega odra!« Sicer so bile ženske v omenjenih septemberskih strahotah hudobnejše kakor moški. To je zgodovinsko dejstvo! Ženske so se ob tej priliki pokazale kot prave pravcate krvoločne pošasti. Toda na drugi strani so bile zveste novemu režimu. Ko so se septembra l. 1791. vršili nabori z

Beneša, ki jo je poslal konferenci veleposlanikov. Vse to potrjuje tudi izjava italijanskega poslanika v Budimpešti, Castagnette, ki je napram novinarjem izjavil: »Italija hoče s svojim na videz strogim postopanjem obvarovati Madžarsko pred nevarnostjo, katera ji preti, če se izpolni trianonska mirovna pogodba.« Isto dokazuje tudi izjava avstrijskega kanclerja Schoberja, ki je francoskim novinarjem na Dunaju izjavil: »Mala antanta je pripravljena na intervencijo na Madžarskem, toda Italija ne trpi, da bi se na njeni meji ustvaril velik slovanski blok in bo poskušala z vsemi sredstvi, da prepreči to intervencijo.«

Blokada Madžarske. Po vesteh iz Londona so sklenili zavezniki blokado Madžarske za slučaj, da takoj ne preda Zapadne Ogrske. Če bi ostala blokada brezuspešna, bo nastopilo vojaštvo.

Opozicija na Madžarskem? Kakor poroča »Jutarnji List«, je nastopila v notranji madžarski borbi nova skupina Andrassyjeve stranke, ki hoče za vsako ceno zrušiti ministra za poljedelstvo. V slučaju, da bi se potegnil zanj ministrski predsednik grof Bethlen, je ta skupina pripravljena, da zruši tudi celo vlado. Ministrski predsednik se trudi, da z ozirom na težki zunanji položaj, če le mogoče, prepreči krizo vlade.

Vsak državljan je dolžan podpisati državno posojilo!

Zanimivosti.

Narodna himna brez besedila. — Goreča gora. — Z avtomobilom skozi Saharo. — Mačka ustavila dva vlaka. — Ruski kruh.

Kakor znano, španska narodna himna nima besedila ter se radi tega ne more peti, ampak samo svirati. Toda tudi Španjolci hočejo peti. Zato je dal španski kralj Alfonz pesniku Marquinu nalog, da jim zloži narodno himno. Vse napeto čakala na pesnikovo delo.

V Avstraliji se nahaja gora, katero imenujejo domačini »Vingen«, kar pomeni goreči les. Gora je znana Evropejcem od l. 1825., ko so jo hoteli lovci prekoračiti, a vsled prevelike vročine, ki puhtila iz njene zemlje, tega niso mogli. Mislili so se je spočetka, da je vulkan. Učenjaki pa so dognali, da se nahajajo v gori ogromne plasti premoga. Skozi razpokline v zemlji je prišel premog v dotiko z zrakom ter se vsled tega vžgal. Računajoč po prostoru, ki je dosedaj že izgorel, gori ta gora že 2520 let. Vročina presega na nekaterih mestih nad 100 stopinj.

Francosko ministrstvo za kolonije namerava odpremiti ekspedicijo z avtomobilom skozi Saharsko puščavo. Vožnja se bo začela pri Tugurtu ter končala pri Timbuktu. Ekspedicija bo bstojala iz 12

Revolucija.

(Konec.)

Tudi samomorci vsled ljubezni niso bili redka prikazen, saj je guillotina vsak dan kosila mlada življenja, odtrgana s prsi mladih ljubimk. Žene so tudi umirale na guillotini, a na predvečer smrti so se odigravali v ječi razni legitimni in nelegitimni ljubzenski prizori. V ječah, ki so bile prenapolnjene, je vladal strašen nemoral. Ženske so si pod vsako ceno prizadevale, da bi postale noseče, samo da bi se rešile guillotine. Fouquier-Tinville tudi v takih slučajih ni poznal usmiljenja in je obsodil na smrt vsako ženo, o kateri zdravnik niso mogli dati natančnega izvešja. Francoska revolucija nam nudi še nekoliko markantnih znamenj. Najprej odstraniti vse, kar spominja na preteklost! Retrospektiva je za vsaki režim nevarna. Spomeniki so padali kakor iskre. Kraljevske grobnice so bile opustošene. Imena mest in ulic so se neprestano izpreminjala. Voltaire, Rousseau, Guillaume, Tell, Rabalais, Marat. Enakost, Bratstvo, Svoboda, Enakopravnost, Razumnost, Hrabrost itd. — sama simbolika. Ni treba posebej naglašati, da tak

znamenje revolucije, ker je poznala podobne pojave tudi caristična Rusija. Vse, kar je spominjalo na kralja, se je brisalo, celo na igralnih kartah: tudi šahovski kralj je dobil drugo ime. Celotno ime »šah« je bilo prepovedano, ker šah pomeni — poglavar. V koledarju je nastala prava pravcata revolucija. Imena, ki nosijo na sebi le najmanjše znamenje, da so aristokratskega porekla, so bila ukinjena. Tako je sam vojvoda Filip Orleanski prošil za dovoljenje, da se prekrsti v Filipa-Egalité (Enakost). Nek državljan je bil zaslišan pred revolucijskim tribunalom. Ko so ga vprašali, kako se piše, je povedal svoje ime: De Saint-Cyr. »Nimamo več plemstva!« so ga zavrnili sodniki. »Tedaj se pa pišem Saint (sveti) Cyr.« »Vlado popov in svetnikov je konec!« »No, pa se pišem Cyr.« (ime nekdanjega kralja). — »Vse, kar je kraljevskega, je za vedno odpravljeno.« — »Dobro, potemtakem nimam imena, ampak sem abstrakcija, pa me ne morete soditi, ker ni zakona, po katerem bi lahko obsodili abstrakcijo.« Sodišče je bilo presenečeno nad to duhovitostjo in je obtoženca odpustilo s svarilom: »Občan Abstrakcija, izberi si drugo, republikansko ime, da ne boš sumljiv!«

revolucijsko vojsko, matere niso hotele dati svojih sinov; ko so pa slišale patriotske govore, so jih same podile od doma, češ, lepše je umreti v svobodi nego živeti pod oblastjo tirana. Tudi v protirevolucijskem taboru so ženske prevzele važno vlogo. Voditelji revolucije so imeli mnogo častilcev med ženskim svetom. Krvavi Marat je vzbudil v ženskah najnežnejše občutke, a elegantni in parfimirani Robespierre je bil za žensko domišljijo kakor kraljevič v pravljici. Blazna Karolina Corday je ubila Marata pod vplivom dnevne vaške literature in je bila uverjena, da je storila dobro delo. Cecille Renaud je iz nepojasnjenih vzrokov poskušala atentat na Robespierrea. Sicer so se žene med revolucijo strašno maščevale nad svojimi ljubimci: denuncirale so jih pred revolucijskim tribunalom. To vedenje je naravno, če uvažimo, da imajo žene v takih razmerah večjo sugestivnost in jačjo emocijo. Kako naj zdravimo nervozo revolucije? Odgovor na to je samo eden: s preventivnimi sredstvi. V prvi vrsti je treba, da se dajo vlade v politiki voditi vedno le od načel socialne pravičnosti!

avtomobilov. Avtomobili so za to pot posebej opremljeni, tako, da se ne morejo pogrezni v pesek. Vsak avtomobil vozi s seboj primerno količino benzina za 2500 km dolgo pot. Na avtomobilih se nahajajo za eventualno obrambo tudi strojne puške. Ekspedicijo spremlja razen mehanikov po en geolog, novinar filmski operater. Računa se, da bodo rabili za to pot okrog 14 dni. Dosedaj ni uspela še nobena slična ekspedicija.

Čuden železniški slučaj se je pripetil na progi med Vintimille in Savone. Nekoliko sto metrov pred postajo Albenga se je moral osebni vlak ustaviti; signal je kazal, da proga ni prosta. V istem času je prišel tudi tovorni vlak iz nasprotni strani. Tudi ta se je videč znak: stoji! ustavil. Vlakovodji pa se je le malo čudno zdelo, ker je moral tako dolgo čakati. Šel je torej pogledat k signalu, da-li je vse v redu. In res je našel med tračnicami mrtvo mačko, ki je ovirala, da se signal ni mogel obrniti. Čim je odstranil mačko, se je signal obrnil in proga je bila prosta. Na postaji pa so že mislili, da se je zgodila nesreča, ker tako dolgo ni bilo obeh vlakov.

V Moskvi so našli nov način pečenja kruha. Zrnje se ne zmleje, temveč se namoči v vodi. Ko je dobro premočeno, se iz njega napravi testo ter peče kakor drugi kruh. Na ta način pripravljene kruhe, da ima 50 odst. več hranilnih snovi, kot kruh iz moke, ostane tudi 30 dni popolnoma svež, ter se ne pokvari. Nek dunajski strokovnjak trdi, da so na ta način že pred 30 leti poskušali peči kruh na Dunaju, toda poizkus se ni obnesel. Kruh je veliko težje prebavljiv, ter tudi okus ne prija našemu želodcu.

Dnevna kronika.

Spremembe v osobju. Višji vinarški nadzornik Fran Matjašič je premeščen od oddelka za kmetijstvo v Ljubljani v Ptuj, geometer Vilko Minatti pa je premeščen iz Ptuja v Konjice, kjer mu je poverjeno vodstvo evidenčnega zemljarinskega urada.

Naši kmetje v Srbiji. Klerikalci se hudujejo nad Kmetijsko družbo, ki je priredila izlet slovenskih kmetov v Srbijo. V nizkotnem tonu skušajo njihovo glasilo osmešiti to potovanje in ga razupiti kot strankarski manevar. Seveda se jim to posreči le pri njihovih starih pristaših, ki so itak navajeni samo krmati, ne pa misliti z lastno glavo. Mi vemo, da klerikalno gospodo jezi, če gre kmet po svetu, da si ogleda tuje kraje in spozna, kako žive ljudje drugod. Dosedaj so kmela vodili samo na romanja; odslej pa bo razsodnejši kmet molil v domači cerkvi, po svetu pa se bo napotil, da si razširi obzorje. Razumno, da klerikalce boli kmetško potovanje v Srbijo. Saj vsa klerikalna „avtonomistična“ modrost tiči v tem, da ljudstvo prepričajo, da Srb in Slovenec ne spadata skupaj. Naši slovenski kmetje, ki znajo politično misliti neglede na župnikovo mnenje, so se na tem potovanju prepričali, kako ozke vezi družijo srbskega kmeta s slovenskim, da imata oba iste interese in da ju veže prava bratska ljubezen. Prirčen sprejem, ki so ga priredili Srbi našim kmetom, je samo v klerikalnih očeh strankarski manevar; Srbi kakor-tudi slovenski kmetje pa vedo, da so ti obiski več kakor strankarska solidarnost: da je to pronicanje pravega jugoslovenstva v narodno dušo! Tudi kmetom klerikalnega mišljenja je bila dana prilika, da se pridružijo potovanju. Izključeno je, da bi jih Kmetijska družba odbijala. Toda klerikalcem že zdavnaj smrdi vse, kar je srbsko.

Slovenski kmet, ki se je udeležil potovanja slovenskih kmetov v Srbijo, nam je poslal krasen opis dogodkov in vtisov, ki jih je dobil na tem potovanju. Opis bomo objavili v nekaj dneh, na kar že sedaj opozarjamo naše čitatelje.

Popravilo naših lokomotiv in vagonov. Koncem tega meseca se odpošlje v Budimpešto v popravilo večje število naših lokomotiv in vagonov. Kredit za to je že odobren. Izgleda torej, da se bo naš promet v kratkem zopet zboljšal.

Madžarski izgredi v Pucincih. V Pucincih v Prekmurju so madžaroni

v pondeljek napadli naše orožnike ter jih spočetka pregnali. Kmalu pa so orožniki dobili premoč ter pomnoženi z vojaštvom razgnali rogovileže ter aretirali več kolovodij, katere so odpeljali v Mursko Soboto.

Razmejitvena komisija v Prekmurju. Razmejitvena komisija je v pondeljek in torek obiskala več obmejnih naših in madžarskih vasi. Prebivalci so izrabili to priliko ter v naših vaseh demonstrirali za Madžarsko, v madžarskih pa za Jugoslavijo! Za Madžarsko so demonstrirali tudi prebivalci Velikih Dolenjcev, fare brata klerikalnega poslanca Klekla, ki je bil, kakor znano, več časa interniran na Madžarskem. Značilno! Demonstrante so po odhodu komisije naši orožniki razgnali ter kolovodje aretirali in jim tudi odvzeli madžarske zastave.

Podravska Podružnica S.P.D. izrekla izkreno zahvalo vse gospem, gospodičnam in gospodom, ki so požrtovalno sodelovali pri planinski veselice v Rušah dne 7. avgusta. Ruše, 20. sept. 1921. Preds.: Davorin Lesjak.

Mariborske vesti.

Maribor, 21. septembra.

Izrabljanje narodnosti. Te dni smo dobili že več pritožb, da neka narodna tvrdka prodaja razne predmete dražje nego druga, nemška. Zaenkrat javnih napadov še ne bomo objavili, mislimo pa, da zahteva poštenje vsakega slovenskega trgovca, da, če že apelira na kupce z narodnega stališča, da pri njem kupujejo, skrbi tudi za to, da blago ni pri njem dražje nego pri Nemcu. Izrabljanje narodnosti v svrhu odiranja je eden najpodlejših pojavov.

Okoliško učiteljstvo nam je poslalo sledeči dopis: Mariborske šole tožijo o prenapolnjenosti razredov. In vendar se še z vneto potegujejo za okoliške učence, da celo za takšne, ki se ne izkažejo s predpisano odjavnico. Samostanska šola se na ta predpis sploh ne ozira, zato pa šolsko vodstvo išči, kam hodijo njegovi učenci. Prav tako se nemške šole prav nič ne drže predpisa, da je treba starišem dokumentarčno dokazati, da so pristnega nemškega pokoljenja. S tem se zapostavlja naš jezik po šolah in se širi nemškutarija tudi po okolici. Skoda pa imajo le otroci, ki se bodo — nevešči državnega jezika — zastonj potegovali za javne in zasebne službe.

Premeščenja. Višji kmetijski nadzornik Anton Sirekelj je premeščen iz Ljubljane v Maribor. Nadalje je premeščen od policijskega ravnateljstva v Ljubljani k policijskemu komisarijatu v Mariboru policijski kanclist Ciril Bremec.

Dar dijaški kuhinji v Mariboru. Spodnjepolskavski dijaki so darovali Dijaški kuhinji v Mariboru K 1000.— kot čisti dobiček od prirejene igre. Iskrena hvala!

Tuberkulozna liga, sekcija Maribor se ustanovi v najkrajšem času v Mariboru. Ze sedaj opozarjamo vsa kulturna in prosvetna društva, kakor tudi vse politične stranke brez razlike ter vse merodajne faktorje na ustanovni občni zbor, ki se vrši v pondeljek 26. t. m. ob 18. uri zvečer v posvetovalnici okrajnega glavarstva. Glede na pomen te ustanove in njene idealne cilje pričakujemo, da se vsi merodajni faktorji odzovejo klicu ustanoviteljev. Ustanovitev sekcije v Mariboru bo obenem priprava za ustanovitev Lige za celo našo državo od Mure do Vardarja. Imena ustanoviteljev jamčijo, da bo akcija zasledovala res najvišje cilje človečanstva.

„N. O.“ Sestanek B. odseka N. O. danes v sredo ob 20. uri v peklju Narodnega doma.

Pri zaroki neimenovanega rodojuba se je nabralo za skoro pozabljeno Ciril-Melodovo družbo 370 K. Srčna hvala.

Tatvina. Ernestu Eignerju iz Ruš, uslužbenemu na Fali, je bilo na Aleksandrovi cesti št. 14 ukradeno kole, vredno 3000 kron.

Našla se je zaponka. Dobi se pri policiji.

Kavarna „Jadran“. Danes koncert prvovrstnega salonskega orkestra.

Občinsko sodišče za pobijanje draginje pri mestnem magistratu v Mariboru je s svojim sklepom dne 17. t. m. odredilo, da se sme od 22. septembra 1921 dalje prodajati kruh samo na vago in po maksimalni ceni. Drobno pecivo mora imeti strogo določeno ceno.

Dijaška kuhinja v Mariboru ima svoj letošnji občni zbor prihodnjo sredo, 28. t. m. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu. Odbor iskreno vabi vse udeleženke obilni vdeležbi.

Velika kavarna. Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe prof. Kubička 1253

Davkoplačevalci!

Trgovci, industrijalci, obrtniki i. t. d., dne 25. t. m. se vršijo prvič volitve v davčno komisijo. Da se za bodoče nobenemu davkoplačevalcu ne bodo storile kake krivice pri obdačenju, je neobhodno potrebno, da si izvolite može, ki uživajo splošno zaupanje. Tudi je Vaša dolžnost, da greste brezpogojno volit, sicer bodo prišli v komisijo ljudje, ki so Vaši nasprotniki. Posledice davčnega predpisa si boste potem pripisali sami. Zato vsi dne 25. t. m. volit. Vsak volilec naj se izkaže z davčno knjižico ali z drugo davčno polo. [Skupna kandidadni lista se razglasi pravočasno.

Narodno gledališče.

Dramatična šola Nar. gledališča v Mariboru. Pouk dramatične šole se vrši danes, v sredo, dne 21. t. m. ob 19. uri (7. uri zvečer) v mali dvorani nar. gledališča (poleg velike dvorane v I. nadstr.).

Gledališki zbor. Vsi oni gospodje in dame, ki so bili pri preizkušnji za zbor, naj se javijo jutri, v četrtek, dne 22. t. m. ob pol 8. uri v gornjih prostorih narodnega gledališča.

Sokolstvo.

Sokoška žaina proslava v spomin kralju Petru Velikemu Osvoboditelju, ki se vrši dne 22. t. m. ob pol 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma, je obvezna za vse člane, članice in naraščaj, v civilni obleki z znakom. Odbor.

Sport.

Maribor kontra Rapid. I. S. S. K. Maribor je premagal SV Rapid na celi črti. Mariborova rezerva pa je premagala rezervo Rapida s 3 : 1 (in ne 4 : 1, kot misli sodnik, ki je pozabil končati tekmovalje). Igra je vodil g. Kosi, ki je pokazal popolno nezmožnost. Taki sodniki so našemu sportu samo v kvar. Ob pol 17. uri se je pričela glavna borba dneva: Sportvereinigung kontra I. S. S. K. Še pred kratkim lahki nasprotnik »Rapida«, se je zelo naglo povzpela ter reprezentirala danes v Mariboru merodajno kvaliteto. V nedeljski prvenstveni tekmi je pokazal »Maribor«, da se zaveda težke naloge, ki jo je prevzel. Po precej lahkomišljenih nastopih in postavah moštva pri zadnjih prijateljskih tekmah je v zadnjem trenutku zavladała treznost. Postava moštva nam izkazuje zopet zanesljive in izkušene športnike: Glazer goal Skraber—Pavalec, backi, Safran—Stauber—Marušik krilci in Lenassi—Skalak—Vauda—Vogrincec—Vračko, kot napadalci. Sportvereinigung »Rapid«, zavedujoč se, da stoji pred najvažnejšim momentom celo sezone, je postavila svojo najboljšo edenajstoročje, saj »Rapid« pomeni vsako zgubljeno prvenstvo eno stalno krvavočeno rano več. Naloga »Rapida«, ohraniti svojim ljudem mladino, edino zaslombo in vso bodočnost, s tem da mladino popelje na zrak in svetlo, jo družil in ji daje telesno in posredno tudi duševno vzgojo, je nemalo navezana na zunanje, učinkujoče in v slučaju prvenstva celo demonstrativne uspehe. S tega vidika gledane prvenstvene tekme, pri katerih se obuduje skrajna bojevitost in žilavost »Rapidovega« moštva, ne morejo gledalca presenetiti. Iz teh neporečnih vršin je »Rapid« vsakemu nasprotniku lahko nevaren, četudi ga mogoče nasprotnik tehnično v marsičem nadkriljuje. V tem znamenju sta si minulo nedeljo merila mo-

či v prvenstveni tekmi »Maribor« in »Rapid«. Ob pol 17. uri je dal sodnik znamenje k pričetku. »Maribor« je prevzel žogo ter takoj ostro prodir. Napad je končal v autu. »Maribor« je lahko pritiskal ob vztrajno obrano »Rapida«. Po lahkem protinapadu »Rapida« je prodir »Maribor« vnovič ter dosegel po krasnem strehu prvi goal in s tem vodstvo. »Rapid« se je po malena presenečenju kmalu zavedel ter pričel pritiskati na »Mariborova« vrata, dokler ni postavil rezultata na 1 : 1. »Maribor« je potisnil nasprotnika zopet v obrambo ter dosegel znova vodstvo. Kljub stalni lahki premoči »Maribor« je »Rapid« izjednačil igro zopet in določil rezultat polčasa s tem na 2 : 2. Tik pred koncem prvega polčasa je izključil sodnik enega igralca »Rapida« vsled faula in sicer znanega nediscipliniranega Ferka starejšega. V drugem polčasu se je povzpela »Rapid« do svoje najboljšje forme, a napad na napad sta uničevala mariborska branilca. Rapidovi napadalci so kazali resno voljo odločiti tekmo za se, toda zopet jih ni pustila obrana do strela, tako da si po daljšem pritiskanju na goal niso pripravili niti ene »priložnosti«. Po odločnem vpadu vseh krilcev »Maribor« do obrane se je zopet spravila lastna napadalna črta v tek proti »Rapidovemu« goalu. »Maribor« je odločno napadal, dokler ni dosegel 3 goal. Rapid je odgovoril na to z ostrimi protinapadi, toda brez uspeha. »Maribor« si je prisvojil zopet žogo ter jo po lepili napadih znova spravil v mrežo »Rapida«. Sedaj je bila tekma odločena. Sicer je še poizkušal »Rapid« prodrati, toda z dvomljivimi izgledi. »Maribor« se je zopet čistil in v tem je izpadel »Rapid« ter dosegel zase goal 3 : 4 Igra se je živahno razvijala. V tem je popuščal »Rapid«, ntrujnost in prevzela posebno krilce. »Maribor« je diktiral tempo in dosegel še 5 goal. V »Rapida« so se opazale pomanjkljivosti, tako, da je težko ohranil odprto igro, a še so se menjavali napadi, ki pa jih je že zaustavila sodnikova piščalka v off-sidu. V sredi polja je končalo tekmovalje. »Maribor« je zaslužen zmagal s 5 : 3 (2 : 2). Koti 4 : 2 za »Maribor«. Naivečja zahvala za krasen potek najobčutljivejše prvenstvene mariborske tekme gre tokrat ljubljanskemu sodniku g. Vodišku, ki je s silno sigurnostjo in s popolnim odločevanjem vodil igro res nepristransko in prvorazredno, obvladal vse igralce ter si s tem zasigural zaupanje in priznanje vseh stvarno sodečih krogov. Občinstvo, ki se ga je nabralo nad tisoč je z veliko napetostjo sledilo tej odločilni borbi ter ob vsaki priliki z viharim aplavzom obsulo igralce. R.S.

Gospodarstvo.

Notranje in zunanje državno posojilo.

Da vse naše gospodarstvo ni zdravo, nam kaže borzni termometer v inozemstvu, kjer notira naša krona že manj kot tri centime švicarskega franka. Neprestano padanje našega denarja na inozemskem denarnem trgu je prisililo razmišljati naše politike o sredstvih temeljitoga izboljšanja celotnega našega državnega gospodarstva. Odločili so se za veliko notranje in še za večje zunanje posojilo, ki bi služilo v prvi vrsti najpotrebnejšim investicijam prometnega značaja. O našem posojilu ali o takozvanem »notranjem posojilu« smo že pisali. Posojilo garantirajo banke in sicer po natančno določenem pokrajinskem ključu. Hrvači bodo prispevali k zahtevanim dvan milijardam s 53 odstotki, Slovenija s 20 odstotki, Srbija s 17 odstotki itd. Zadolžnice, ki jih tiskajo v Zagrebu, bodo banke razpečavale med hranilnice in upati je, da se bo zraven naših denarnih zavodov našlo tudi dovolj ostalih kupcev državnih zadolžnic. Država bo plačevala 7 odstotne obresti, poleg tega pa ima kupec take obveznice možnost, da dobi v slučaju potrebe v Narodni banki na njo 80 odstotkov posojila. Obrestna mera je torej dovolj visoka, lombardna tudi — želeli je le, da dobijo nove obveznice trdno zaupanje med našimi gospodarskimi krogi. Kakor je iz celega načina posojila razvidno, je danes gotovo, da bo država dobila tudi potrebni dve milijardi kron notranjega posojila. Ravno sedaj

pri jemanju posojila moramo opozarjati merodajne kroge, da naj se ne pokri-va z njim rednih izdatkov, katere naj država krije z davčnimi in drugimi državnimi dohodki, ampak naj se državno posojilo investira v naprave, ki bodo nosile 7 in še več odstotne obresti. Posojilo naj prinese državnemu gospodarstvu v teku let še velik dobiček. Tako jemanje posojila potem ni samo koristno za državo samo, ampak bo koristilo vsled izboljšanja valute vsakomur posebej.

Z dvema milijardama kron pa državi še ni pomagano. Zato išče država posojilo tudi v inozemstvu. Tam pa išče mnogo več in sicer okroglo 500 milijonov frankov v zlatu, kar znači po sedanjih kurznih vrednostih 15 milijard K.

To ogromno vsoto, za katero bo treba plačevati letno z ozirom na gotovo jako nizek emisijski kurz zadolžnice blizu milijardo kron obresti, hoče porabiti država po izjavi finančnega ministra, za prometne investicije, v prvi vrsti za zgradbo velike železnice, ki bi spajala Beograd z morjem, potem pa za plačevanje starega državnega dolga v inozemstvu in za plačevanje dolga pri Narodni banki, kar pomeni nič več in nič manj, kakor da hoče porabiti znat-ten del te vsote za kritje tekočih stroškov.

Vsota skrupaj bo torej država dobila v svoje blagajne, ako se ji posreči zaključiti posojilo v inozemstvu, 17 milijard kron. Če bo država strogo ločila redne državne izdatke od izrednih investicij in če bo pokrivala redne stroške n. pr. plače za uradništvo, za vzdrževanje vojske itd. z rednimi dohodki iz davkov, potem bi ostalo vse posojilo za investicije na razpolago in tak državni dolg, kateremu odgovarjajo z njegovo pomočjo ustvarjene plodono-ene zgradbe in naprave, ne bo nikak dolg v navadnem pomenu besede, ker bo dolgu odgovarjala njegova profi-vrednost, ampak bo za državo samo ko-risten.

Končno bo treba začeti in vztrajno nadaljevati z reorganizacijo našega davčnega in finančnega sistema, ki bo omogočil v kolikor kratkem času doseči ravnotežje v državnih dohodkih in državnih izdatkih. Ko bo to doseženo, potem se nam ni treba več bati kata-strofalnih padev dinarja na svetovnih tržiščih, pa tudi ne bo treba jemati po-sojil pri Narodni banki za državno go-spodarstvo, kar bo pomenilo prvi korak k sanaciji našega gospodarstva.

(»Jugoslovanska borza«.)

Dobava 10.000 kg pšenične moke. Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani je naznanila trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo 24. septembra t. l. dopoldne v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani sklenila pismena direktna pogodba z najpovolnejšim ponudnikom za dobavo 10.000 kg fine pšenične moke št. 0. Interesentje naj vpošljejo pismene ponudbe kolkovane s kolkom za 2 dinarja, ali pa naj stavijo ustmeno ponudbo. Moka se prevzame franko vagon ki ima železniške tračnice. Izročitev najkasneje 14 dni po odobrenju. Kavcija 5 odstotna. Pogoji so na vpogled pri komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Izvoz žita iz Romunske. Romun-ska vlada je dovolila prost izvoz žita razen pšenice, za katero se mora plača-ti izvozna carina. Na izvoz odpade Romuniji okoli 40 tisoč vagonov pšenice. Izvoz sena in slame je popolnoma pre-povedan. Cena živini vsled suše, ki je uni-čila krmo, pada.

Veliki semenj v Bukarešti se je otvoril dne 11. septembra ter bo trajal do 2. oktobra.

Ernest Eckstein: 19

Afrodita.

Roman. Prevel: Rušan. (Dalje.)

Oblekel je svojo najboljšo obleko ter odšel na arhontov dvor. Vrtar, katerega je arhont že obvestil, da pride umetnik, ga je uljudno peljal k enemu izmed krasno opravljenih sužnjev, ki so stali naokoli po dvorišču andronitide. Akontija je gospo-sko razkošje veličastnega dvorišča čisto omamilo. Po zunanosti stavbe, kolikor se je videla iz ulice, niti od daleč ni slutil le-

pote notranjih prostorov. Na visokih, krasnih fonskih stebrih pred vrati sob, v katerih so bila stanovanja, se je videla dvorana, okrašena z umetnimi deli plasti-ke in slikarstva. Na desni strani v sredini hodnika je bila arhontova delavnica, isto-tako umetniško delo arhitektonike, okra-šeno z razkošnim pohištvo.

Posebej v to določen deček je Akontija že prijavil. Na levi strani za zastrtimi vratni je ugledal onega človeka, ki ga je prvi dan po svojem prihodu srečal na tr-gu. Haridim je sedel prekrižanih nog na mehkem, s škrlatom previečenem stolu. Glavo je naslanjal na desno roko ter mot-ri mladega kiparja s pogledom, nakar ga je z gosposkim namigom pozdravil.

Zraven njega, naslonjen ob stol je stal objestni veseljak, ki ga je Akontij spoznal na cesti — Konon, najbogatejši med mladiimi Milečani; o njem je vse mesto go-ovorilo, da bo arhontov zet. In v resnici je bil Konon, navzlic svoje burne preteklo-sti Haridimu ljub. Haridimu je ugajala Kononova vladaželjnost in ponos; razen tega pa se je razumel v državnih stvareh mnogo bolje, kakor bi se bilo pričakova-lo. V zadnjem času se je Konon vedno bolj bližal arhontu. Ni imel sicer nobenega posla, a po malem je pomagal arkontu ter ga zastopal, koder je to bilo dovolje-no; vedel je, da je to najboljša pot do sr-ca državnika, ki je bil zelo častihlepen, a sčasom že postajal malo len.

Ko je Akontij vstopil, se je Konon, ki se je sicer znal obvladati, zdrznil. Nikdar se ni zmenil za to, kar se o njem govori, a sedaj mu je bilo neprijetno, da so med človekom, za katerega hčer je prosil in umetnikom, ki se je razvil iz onega neznanega tujca s jevromske ceste, nasto-pili nekaki odnošaji. Razen tega se je po-javilo še ogorčenje na nasprotnika. Preteč je gledal kiparja, kakor da bi mu hotel reči: »Dobro te poznam!« Ozrl se je na Haridima, se hladno poslovil ter odšel.

Akontij ni opazil niti njegovih preteni, niti njegovega odhoda. Njegove poglede je očarala postava, tako čarobna, tako krasna, da niti spoštovanje do polavaria mesta ni moglo preprečiti njegovega pla-hega začudenja.

Na levi nekoliko v ozadju je stala de-vojka, ki je morala biti po vsem tem, kar je Akontij do sedaj slišal, Kipida, najlep-ša med hčerkami velikega Mileta. Jon-ska halja z rokavi, nad pasom nabrana v lepe gube, je ovijala njeno krasno posta-vo. Čez ledja in grudi ji je visel živopi-san piploidon, neke vrste plašč, ki je zak-rival, a ob enem izdajal čarobne črte nje nega stasa. Bujno plavi lasje so bili na tilniku zviti v umetni klopčič. Na temenu so bili vpleteni modri trakci. Lice, vsaka posamezna črta izvanredno lepa, je bilo naravnost nebeško, je spajalo lepoto z nemoteno žensko nežnostjo, in bilo isto-časno živahno in milostno.

Akontij je stal nekoliko trenutkov kakor začaran pred utelešenim svojim ide-alom, o katerem je vedno sanjal...

Če je Afrodita zapustila višine Olim-pa ter prišla med zemljane, da smehljaje deli srečo, tedaj je bivala gotovo v am-brozijskem telesu te prekrasne devojke.

Kipidina lepota je mladega umetnika popolnoma očarala. Prvič v svojem živ-ljenju je čutil moč prave, goreče ljubez-ni, ki je nenadoma zaplamljela v nje-govem srcu. Ta ljubezen mu je nekako te-žila dno in srce, navdala ga je čudna bol, katere pa bi za vse bogastvo na sve-tu ne zamenjal. Akontiju se je dozdeva-lo, da je v teh trenutkih od prvega pog-leda Kipide, pa do prvih besed Haridima, doživel več kakor vsa dolga leta.

Haridimove besede so bile polne hva-le in priznanja, a v tem blaženo-sladkem razpoloženju prve ljubezni so mu bile zoprne. Uljudna dobrohotnost, ki mu jo je izkazoval Haridim, njegova pohvala, vse je samo tem bolj pričalo o širokem breznu med njim in arhontovim sijajni dvorom. Ponizno, skoraj sključeno je pu-stil, da se razlije arhontova milost nad njim, kakor da je to kazen.

»Ko boš ustvaril in izvršil svoje pri-hodnje delo,« je nadaljeval Haridim, »mi to sporoči. Če bo delo pripravno, ga na-meravam namestiti v sobah svoje hčerke Kipide, a predno se še narod nagleda in načudi tvojemu delu, kakor je to bilo pri pastirki.«

Akontij se je poklonil.

Sedaj se je oglašila tudi Kipida;

zvok njenega glasu je bil kakor balzam na mladeničevo razpaljeno srce.

»Ustvari torej delo,« je rekla ljubko, »nad kakoršnim se lahko raduje tudi mlada deva, — ne preveč resno in tužno. Vi umetniki, kadar vam gre delo izpod rok, često pridete na uporno in silno; ro-ka, ki je še včeraj dovrševala Ivo, pred-stavlja jutri silnega Kentaura.«

»Vladika,« je dejal Akontij, ter polo-žil roko na srce: »zadovoljen boš!«

»Tako, sedaj pa pojdi k blagajniku,« ga je Haridim uljudno odslovil.

Akontij je odšel. Skoraj bi bil pozabil pozdraviti. Ravnodušno je sprejel deat ter se vrnil v svoje stanovanje, kjer je neprenehoma razmišljal pozno v noč.

(Dalje pri-lj.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar. Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Spretno strojepisko av. steno-grafinjo išče za takoj odvet-pisarna dr. Müllerja, Aleksan-drova cesta 11. 1441 3-3

Zakonski par brez otrok išče mesto hišnika. Ponudbe na upravo lista pod št. 1467. 1467 2-1

Proda se sotersko obleko iz gumijske, 2 deževna plašča, en par turistovskih čevljev, eno zimsko suknjo, en frak. Na-slov v upravi. 1465 2-1

Kompletna pilš-garnitura so-ceno prod. Sodnijska ulica 26-III, vrata 8. 1470

Kupi se stanovanje s pohišt-vom z 2-3 sobami. Ponudbe na upravo lista pod »Stano-vanje«. 1464 2-2

Gramofon se po ceni prod. Studenci, Aleksandrova cesta 37 pritišče.

Jetika! Specialist za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinira v torek in pe ek oi 11. do 12. in od 14. do 16. ure v Mariboru, Razlagova ulica št. 21. Vse druge dni St. Jurij ob juž. zel. 1046

Velika izbira sukna, perila,

odej, gotovih oblek, dež-nikov, posteljno perje itd. po znižanih cenah se prodaja pri **J. TRPIN, Maribor** Glavni trg št. 17. 1337 10-9

Velika zaloga
modernih moških, dečjih in otroških oblek.
Površnike, zimске suknje, 1471 3-1
raglane, kratke zimске suknje
in modne hlače priporoča za nizke cene
Franc Cverlin
Maribor, Aleksandrova cesta 28.

Podpirajte slovenske tvrdke!

OGLAS.
V intendantskem skladišču v Mariboru so na prodaj večje količine raznih sodov (burad), odpadkov od pluta, strešne lepenke, kartonažne lepenke, cunj od vreč, razbita stekla, posode od ploščevine in to: od petroleja, dvopeka (kante) in mesnih konzerv (kutija).
Pozivajo se interesenti, da stavijo pismene ustmene ponudbe do 3. oktobra t. l. 10. ure v intendantskem slagališču v Mariboru, kjer se boe zaključila pogodba z najpovolnejšim ponudnikom. Kavcija 10% od ponujene cene. Ponudbe kolkovati z 2 dinarja. Navedeni material je na vpogled dne 1. oktobra ob 9. pri v intendantskem slagališču v Mariboru.

Tovarna mizarskih izdelkov
Klančnik & Kompara
Tovarna in pisarna Maribor Telefon št. 319
Mejna ulica št. 6
Moderne notranje opreme sob, salonov, pisarn itd. — Portali in stavbena dela.
Soudeležen na I. obrtni razstavi, oddelek II in III stoj. 36 in 50

Medić, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana
Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. ■■■ Skladišče: Novisad.
Brzovjav: Meraki Ljubljana. ■■■ Telefon 64. ■■■

Gosposka ul. Podružnica Maribor. Šolska ulica.
Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Feder-weiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 1337
»MERAKL“-lak za pode. »MERAKL“-linoleum lak za pode. »MERAKL“-emajlni lak. »MERAKL“-brunoline.
..... Ceniki se začasno ne razpošiljajo!